

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia   listopada 2009 r.

**Pan
Mirośław Karapyta
Wojewoda Podkarpacki**

LRZ-410-18-03/09

P/09/095

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych w administracji publicznej w latach 2005-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu, w zakresie objętym kontrolą.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie utworzonych zostało, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, od 16,5 (w styczniu i lutym 2005 r.) do 28,3 (w lutym 2007 r.) etatów dla osób niepełnosprawnych, co stanowiło odpowiednio od 2,7% do 5% ogólnej liczby zatrudnionych. Od 2007 r. do czerwca 2009 r. średniomiesięczne zatrudnienie osób niepełnosprawnych w Urzędzie spadło z 25,9 etatu do 22,7 etatu. Średnia liczba osób zatrudnionych w Urzędzie spadła z 614 w 2005 r. poprzez 550 w 2007 r. do 508 w I połowie 2009 r. W czerwcu 2009 r., w przeliczeniu na pełny etat, w Urzędzie pracowały 504 osoby (tj.

82% stanu z 2005 r.).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że mimo spadku liczby pracowników ogółem, wskaźnik zatrudnionych w Urzędzie osób niepełnosprawnych, wyliczony na podstawie przepisu art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.) zwanej w dalszej treści ustawą *o rehabilitacji*, który z poziomu 3% w 2005 r. zwiększony został do 6% w 2008 r. (wzrost o 1% rocznie) - od marca 2007 r. nie został nigdy osiągnięty, a tym samym Urząd zobowiązany był do odprowadzania wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej - Fundusz). Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w tym czasie kształtował się w granicach od 4,04% do 4,96% osiągając średnią wartość 4,64%.

W kontroli ustalono, że wpłaty na Fundusz dokonywane były terminowo i we właściwej wysokości, wynikającej ze składanych Zarządowi Funduszu miesięcznych deklaracji (DEK). W latach 2007-2009 (I półrocze) Urząd wpłacił na Fundusz kwotę 170,5 tys. zł, w tym w 2007 r. kwotę 18,5 tys. zł. Od 2008 r. przekazywane na Fundusz wpłaty wynoszą ok. 100 tys. zł rocznie. Urząd wykorzystywał możliwość obniżenia wpłaty na Fundusz przewidzianej w art. 22 ustawy *o rehabilitacji* z tytułu zakupu usług lub produkcji w zakładach pracy chronionej osiągając z tego tytułu ulgę w łącznej wysokości 2.029,75 zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wpłaty na Fundusz w planie finansowym Urzędu na rok 2007 (wydatki w § 4140) zaplanowane zostały nierzetelnie, ze względu na przyjęcie w kalkulacji tych wydatków zaniżonej liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Urzędzie. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w okresie od sierpnia 2006 r., kiedy planowano ww. wydatki, do końca 2007 r. nie spadło poniżej 21 etatów osiągając w 2007 r. średnio 26 etatów. Przyjęcie w kalkulacji 16 etatów dla osób niepełnosprawnych spowodowało zaplanowanie wydatków w wysokości 173 tys. zł, z czego wykonane zostało tylko 18,5 tys. zł, tj. 10,7%.

Od roku 2009 wydatki w § 4140 nie są planowane, a wpłaty na PFRON uwzględniane są w ramach wydatków budżetowych na wynagrodzenia.

W kontroli ustalono, że Urząd podejmował działania zmierzające do zainteresowania osób niepełnosprawnych pracą w Urzędzie poprzez zawieranie w ogłoszeniach o naborze na wolne stanowiska pracy zapisów zachęcających te osoby do składania ofert. Występowały jednak także przypadki, gdy osoby zatrudnione w Urzędzie przekazywały pracodawcy uzyskane orzeczenia o niepełnosprawności z rocznym opóźnieniem. Powoduje to konieczność odprowadzania przez Urząd zwiększonych wpłat na Fundusz.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2009 r. w Urzędzie zatrudnionych było 26 osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, w tym 9 osób o stopniu lekkim, 16 osób o stopniu umiarkowanym i 1 osoba o stopniu znacznym. Wszystkie osoby niepełnosprawne zatrudnione były na podstawie umowy o pracę, w tym 22 osoby na czas nieokreślony i 4 osoby na czas określony. Trzy osoby zatrudnione były w wymiarze połowy etatu.

Organizowane stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych były pozytywnie opiniowane przez Państwową Inspekcję Pracy pod względem ich przystosowania dla potrzeb tych osób. Nie stwierdzono jednocześnie przypadków nieuprawnionego lub niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę z osobą niepełnosprawną w okresie objętym kontrolą.

W kontroli ustalono, że w Urzędzie respektowane były uprawnienia osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy *o rehabilitacji*, w tym w szczególności prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego (art. 19), prawo do zwolnienia z pracy w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających bądź do udziału w turnusie rehabilitacyjnym (art. 20). Osoby, które nie korzystały ze wskazanych uprawnień stwierdzały, że nie miały takiej potrzeby, ze względu na przyczynę orzeczonej niepełnosprawności.

W kontroli nie stwierdzono przypadków ograniczania osób niepełnosprawnych w możliwościach podnoszenia przez nich kwalifikacji zawodowych i uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez Urząd. Pracownicy niepełnosprawni w latach 2005-2009 (I półrocze) brali udział w 109 szkoleniach i kursach prowadzonych w Urzędzie.

Nie stwierdzono także przypadków dyskryminacji osób niepełnosprawnych ze strony współpracowników lub przełożonych. Jedna osoba niepełnosprawna biorąca udział w anonimowej ankiecie dotyczącej respektowania praw osób niepełnosprawnych stwierdziła, że zetknęła się z uwagami mogącymi mieć związek z orzeczonym stopniem niepełnosprawności nie podając jednocześnie żadnych bliższych okoliczności tego zdarzenia.

W kontroli ustalono, że w Urzędzie nie występują bariery utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie. Poprzez działania związane z inwestycjami i remontami, prowadzonymi także w latach objętych kontrolą - Urząd zarówno w otoczeniu budynku, jak i w zakresie ciągów komunikacyjnych wewnątrz budynku, pokoi biurowych i zaplecza sanitarnego - był technicznie przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, pracujące w Urzędzie, a także załatwiające tu swoje sprawy.

W kontroli ustalono, że Urząd w okresie objętym kontrolą nie korzystał z programów realizowanych przez PFRON oraz nie ponosił wydatków związanych z realizacją prac wyszczególnionych w art. 26 i 26e ustawy *o rehabilitacji* dotyczących głównie

przygotowania i wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.

W kontroli ustalono, że w Urzędzie nie pracowały osoby niepełnosprawne, których dysfunkcja powodowałaby konieczność szczególnego przystosowania indywidualnych stanowisk pracy do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Przedstawiając Panu Wojewodzie powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o:

- podjęcie działań zmierzających do uzyskania przez Urząd wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w wysokości wynikającej z art. 21 ust. 2a ustawy *o rehabilitacji*, co pozwoli na zredukowanie wpłat odprowadzanych na PFRON.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Wojewodzie Podkarpackiemu przysługuje prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli oczekuje od Pana Wojewody, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania tej informacji liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.